

principles of state supervision (control) in the sphere of economic activity] : Zakon Ukrainy vid 5 kvit. 2007 r. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2007. № 29. St. 389 [in Ukrainian]

13. Myronets I.M. (2012) Administratyvno-pravove rehuliuвання budivelnnoї diialnosti v Ukraini [Administrative and legal regulation of construction activities in Ukraine] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07; Nats. aviats. un-t. K., 2012. 253 p. [in Ukrainian]

14. Mistobuduvannya, terytorialne i stratehichne planuvannya: orhanizatsiino-ekonomichni, pravovi, suspilni ta ekoloho-tehnolohichni aspekty [Urban planning, territorial and strategic planning: organizational and economic, legal, social and environmental and technological aspects] : monohrafiia / Pid red. prof. Bohachova S.V. Makiivka: TOV «Tsyfrova typhrafiia», 2014. 534 p. [in Ukrainian]

15. Pro vnesennia zmin do deiakyykh zakonodavchykh aktiv shchodo udoskonalennia poriadku nadannia administratyvnykh posluh u sferi budivnytstva ta stvorennya Yedynoi derzhavnoi elektronnoi systemy u sferi budivnytstva [On Amendments to Certain Legislative Acts Concerning the Improvement of the Procedure for Providing Administrative Services in the Sphere of Construction and Creation of the Unified State Electronic System in the Sphere of Construction]: Zakon Ukrainy vid 17.10.2019 roku. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/199-20#Text> [in Ukrainian]

16. Turovets Yu. (2021) Problemy tsyfrovizatsii nadannia administratyvnykh posluh u sferi budivnytstva [Problems of digitalization of administrative services in the field of construction]. *Universytetski naukovy zapysky*. 2021. №1 (79). P. 91-99 [in Ukrainian]

17. Izarova I. (2011) Mistobudivne pravo yak haluz prava [Urban law as a branch of law]. *Pravo Ukrainy*. 2011. № 7. P. 229–234 [in Ukrainian]

18. Myronets I.M. (2010) Do pytannia kodyfikatsii budivelnnoho zakonodavstva [On the issue of codification of construction legislation]. *Advokat*. 2010. № 3. P. 44-48 [in Ukrainian]

19. Rybak K.O. (2017) Shchodo pravovoi pryrody mistobudivnoho prava. [On the legal nature of urban law]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii: Yurysprudentsiia*. 2017. № 25. P. 52-54 [in Ukrainian]

20. Shkolyk A.M. Systema administratyvnoho prava Ukrainy ta problemy yii reformuvannya [The system of administrative law of Ukraine and the problems of its reform]. URL: <http://www.lawyer.org.ua/?w=r&i=151&d=504> [in Ukrainian]

21. Matviichuk A.V. (2010) Kontrol i provadzhennia u haluzi budivnytstva [Control and implementation in the field of construction] : dys. ... kand. yuryd. nauk. : 12.00.07. Kharkiv, 2010. 215 p. [in Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції: 5.05.2021

УДК 342.951

Шевченко Надія Леонідівна,
доцент кафедри адміністративного права
та адміністративного процесу
Херсонського факультету Одеського
державного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук
e-mail: 160619871@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-8131-5757>

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАТРИМАННЯ

Конституція України у статті 29 передбачає, що ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом. Адміністративне затримання це найбільш розповсюджений захід адміністративного припинення, що застосовується до осіб, які вчиняють адміністративні правопорушення. Воно складається з примусового, короткочасного обмеження свободи дій громадян у вигляді утримання їх під наглядом у приміщенні поліції або іншому визначеному законодавством місці впродовж встановленого законом строку згідно ст. 263 Кодексу України про адміністративні правопорушення з метою встановлення особи правопорушника, здійснення його перевірки по облікам, припинення протиправної поведінки, складання протоколу. Цей захід тісно пов'язаний з іншими адміністративно-примусовими заходами, доповнює і нерідко забезпечує можливість їх застосування. Так, при вчиненні будь-яких правопорушень, перш ніж здійснити відповідні адміністративні процесуальні дії, такі як особистий огляд речей і документів, вилучення речей і документів, складання протоколу про адміністративне правопорушення, компетентному органу або особі необхідно провести адміністративне затримання особи.

Ключові слова: законодавство, адміністративне затримання, правове регулювання затримання.

Shevchenko N. LEGAL REGULATION OF ADMINISTRATIVE DETENTION

Article 29 of the Constitution of Ukraine stipulates that no one may be arrested or detained except by a reasoned court decision and only on the grounds and in the manner prescribed by law. Administrative detention is the most common measure of administrative termination applied to persons committing administrative offenses. It consists of forced, short-term restriction of the freedom of action of citizens in the form of keeping them under supervision in the police station or other place specified by law during the period prescribed by law under Art. 263 of the Code of Ukraine about administrative offenses for the purpose of establishment of the person of the offender, implementation of its check on the records, the termination of illegal behavior, drawing up of the report. This measure is closely related to other administrative and coercive measures, complements and often provides the possibility of their application. This measure is closely related to other administrative and coercive measures, complements and often provides the possibility of their application. Thus, in case of committing any offenses, the competent authority or person must carry out administrative detention before taking appropriate administrative procedural actions, such as personal inspection of items and documents, seizure of items and documents, drawing up a report on an administrative offense. Administrative detention occupies an important place in the law enforcement system of Ukraine and is implemented through the most important law enforcement functions of the police. Administrative detention is primarily an independent form of state (legal) coercion. Detention is manifested primarily in various forms of liability: administrative and criminal, as well as in the use of authorized state bodies and officials other coercive measures against persons who voluntarily do not comply with the requirements of legal norms.

Key words: legislation, administrative detention, legal regulation of detention.

Постановка проблеми. Серед основних проблем правового регулювання адміністративному затриманні є його короткий строк який визначено в нормах чинного вітчизняного законодавства. Об'єктом дослідження є суспільні відносини, які виникають під час здійснення адміністративного затримання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Правове регулювання адміністративного затримання є питанням багатьох дискусій серед вітчизняних науковців, а саме: В. Б. Авер'янов, В. О. Басс, О.М.Бандурка, О. І. Безпалова, А. А. Бова, Ф. А. Буарі, В. І. Варивода та інші.

Мета статті полягає у тому, щоб проаналізувавши основні проблеми визначити основні напрямки удосконалення зако нодавства у цій сфері.

Виклад основного матеріалу дослідження. Адміністративне затримання є одним з обмежувальних заходів адміністративного примусу, який застосовується всупереч волі та бажанню порушника і полягає у тимчасовому обмеженні свободи пересування і місцезнаходження. Застосування такого заходу як адміністративне затримання, підстави та порядок його застосування, мета, строки затримання та перелік посадових осіб, які уповноважені здійснювати затримання, визначено в Кодексі України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП).

Адміністративне затримання застосовується з метою: припинення адміністративних правопорушень, усунення його негативних наслідків, в т.ч. попередження вчинення нових правопорушень; коли вичерпано інші заходи впливу; встановлення особи; складення протоколу про адміністративне правопорушення у разі неможливості складення його на місці вчинення правопорушення, якщо складення протоколу є обов'язковим; забезпечення своєчасного і правильного розгляду справ та виконання постанов по справах про адміністративні правопорушення [1].

В ч. 1 ст. 261 КУпАП йдеться про те, що адміністративне затримання особи допускається з для припинення адміністративних правопорушень, коли було вичерпано інші заходи впливу, встановлення особи, складення протоколу про адміністративне правопорушення у разі неможливості складення його на місці вчинення правопорушення, якщо складення протоколу є обов'язковим, забезпечення своєчасного та правильного розгляду справ і виконання постанов у справах про адміністративні правопорушення [2].

Згідно ст. 262 КУпАП визначено, що адміністративне затримання особи, яка скоїла адміністративне правопорушення, може провадитися лише певними органами або уповноваженими на те посадовими особами [2]. Серед цих уповноважених органів та посадових осіб є органи внутрішніх справ а саме органи Національної поліції. Загалом адміністративне затримання здійснюють превентивні підрозділи поліції для припинення вчинення дрібного хуліганства, насильства в сім'ї, злісної непокори законному розпорядженню чи вимозі поліцейського, торгівлі з рук у невстановлених місцях, при розпиванні спиртних напоїв у громадських місцях чи появи у громадських місцях у п'яному вигляді, що ображає людську гідність і громадську мораль, при порушенні правил дорожнього руху, правил полювання, рибальства тощо.

Дуже багато науковців та практичних працівників національної поліції багато років ведуть дискусії щодо доцільності загального строку адміністративного затримання до трьох годин (згідно ст. 263 КУпАП) [2]. Адже наприклад, у разі здійснення затримання до трьох годин особи що перебуває у стані алкогольного сп'яніння або перебуває у збудженому емоційному стані після вчинення домашнього насильства три години є дуже мало для того щоб особа заспокоїлась, для того щоб провести з нею профілактичну бесіду не кажучи вже про оформлення всіх необхідних документів. Також дуже ускладнює процес оформлення всіх необхідних документів для фіксування правопорушення та процесу затримання особи якщо у особи немає із собою документів що посвідчують особу та вона відмовляється себе називати.

Поліцейський під час здійснення адміністративного затримання в обов'язковому порядку складає протокол затримання, де зазначається дата і місце його складання; посада, прізвище, ім'я та по батькові особи, яка склала протокол; відомості про особу затриманого; час і мотиви затримання.

З врахуванням міжнародних стандартів та чинного законодавства України під час складання

протоколу про адміністративне затримання поліцейський, що здійснює адміністративне затримання, роз'яснює особі, яка вчинила адміністративне правопорушення, її права, передбачені ст.ст. 55, 56, 59, 63 Конституції України [3] та ст. 268 КУпАП [2]. Кожен затриманий має право на дзвінок до центру Безоплатної правової допомоги під час здійснення адміністративного затримання. Адже згідно законодавства про кожний випадок адміністративного затримання органи або уповноважені особи інформують центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги, за виключенням випадків, якщо особа захищає себе особисто чи запросила захисника. А право на отримання безоплатної вторинної правової допомоги повинно бути роз'яснено затриманій особі, про що остання повинна поставити свій підпис в протоколі.

В п. 3 ч. 1 ст. 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» особи, до яких застосовано адміністративне затримання, мають право на правові послуги, що полягають у: здійсненні представництва їх інтересів в судах, інших державних органах (зокрема, органах внутрішніх справ (поліції)), органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; складенні документів процесуального характеру [4].

Досить не зручним на практиці є механізм здійснення адміністративного затримання на три години. Наприклад поліцейський для встановлення особи яка вчинила адміністративне правопорушення може застосувати такий засіб адміністративного примусу як адміністративне затримання до трьох годин. Але як діяти в правовому полі якщо особа відмовляється називати себе? І це є великою прогалиною в законодавстві та механізмі впровадження адміністративного примусу правоохоронними органами, бо не існує засобів впливу на особу за не надання своїх паспортних даних. І звісно є ризик того, що правопорушник, який не повідомляє свої особисті дані може їх приховувати через певні об'єктивні причини, він може перебувати, наприклад, у розшуку [5].

Також великою проблемою можна вважати, що через скороченні строки адміністративного затримання принцип невідворотності покарання за скоєне правопорушення останнім часом втрачає свій сенс. І це спонукає правопорушників поводити себе досить зухвало під час затримання, тому що їм відомо що строк затримання швидко мине та вони знову підуть вчиняти неправомірні дії.

Необхідно законодавчо закріпити найсуворішу адміністративну відповідальність для правопорушників за відмову повідомити поліцейському свої особисті дані, необхідні для встановлення особи, складання протоколу про адміністративне правопорушення, винесення постанови по справі про адміністративне правопорушення та виконання постанови по справі про адміністративне правопорушення, а саме адміністративний арешт. Якщо правопорушник матиме вибір або повідомити свої дання або бути притягнутим і за цей проступок до адміністративної відповідальності крім того за який був доставлений до відділу поліції, з'явиться більше бажаючих сприяти працівнику поліції у швидшому заповненні процесуальних документів під час адміністративного затримання.

Висновки. Правове регулювання адміністративного затримання врегульовано в рамках міжнародного та вітчизняного законодавства, але не слід забувати що є питання які і до сих пір не врегульовані. Проблемним залишається питання строку адміністративного затримання і вирішити його можливо шляхом збільшення його тривалості та для забезпечення принципу невідворотності покарання пропонуємо впровадити відповідальність за не бажання повідомити свої паспортні дані у разі відсутності документів із собою для ідентифікації особи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Що треба знати про адміністративне затримання URL: <https://minjust.gov.ua/m/scho-treba-znati-pro-administrativne-zatrimannya>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7.12.1984 № 8073-X URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
3. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 2.06.2011 № 3460-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text>
5. Проблемні питання в діяльності поліції URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/97145-problemn-pitannya-v-dyalnost-polts>

REFERENCES:

1. Shcho treba znaty pro administratyvne zatrymannia. [What you need to know about administrative detention]. Ofitsiyni veb-sait Ministerstva yustytzii Ukrainy. Retrieved from: <https://minjust.gov.ua/m/scho-treba-znati-pro-administrativne-zatrimannya> . [in Ukrainian]
2. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushehnia. (1984, December 7). [Code of Ukraine on Administrative Offenses]. № 8073-X. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> [in Ukrainian]
3. Konstytutsiia Ukrainy. (1996, June 28). [Constitution of Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vp#Text> [in Ukrainian].
4. Pro bezoplatnu pravovu dopomohu. (2011, June 2). [On free legal aid]. Zakon Ukrainy № 3460-VI Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text> [in Ukrainian].
5. Problemni pytannia v diialnosti politzii (2016). [Problematic issues in the police]. *Sudovo-yurydychna*

УДК 342.9

Черкаський Руслан Анатолійович,
кандидат наук з державного управління
<https://orcid.org/0000-0003-1206-7774>

СТРУКТУРА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ДЕРЖАВНОЇ МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Констатовано, що специфіка структури адміністративно-правового статусу Державної митної служби України обумовлюється, перш за все, завданнями та функціями, які виконує дана інституція в процесі здійснення своєї щоденної діяльності.

Обґрунтовано, що структура адміністративно-правового статусу Державної митної служби являє собою сукупність таких груп елементів: практично-юридичні, функціональні та юридична відповідальність.

З'ясовано, що практико-юридичні елементи адміністративно-правового статусу Державної митної служби включають: принципи роботи ДМС як органу реалізації державної митної політики; гарантії діяльності Державної митної служби України та її працівників. Підкреслено, що законодавством, яке встановлює основу роботи Держмитслужби, визначено два види гарантій, зокрема: гарантії забезпечення виконання зобов'язань перед митними органами, до яких, наприклад, відносяться: фінансові гарантії; гарантії професійної діяльності працівників Державної митної служби України, тощо.

Доведено, що функціональними елементами адміністративно-правового статусу ДМС є: завдання, функції, компетенція та організаційно-штатна структура. Тобто – всі ключові категорії, які окреслюють напрями і цілі діяльності, рамки та рівень державної влади, права та обов'язки, форми та методи діяльності, внутрішню будову Державної митної служби України.

Наголошено, що окремим елементом є юридична відповідальність, специфіка якої обумовлює важливість та виключність Державної митної служби України серед інших органів влади, як учасників адміністративних правовідносин, та суб'єкта запобігання та протидії злочинності.

Ключові слова: структура, елемент, адміністративно-правовий статус, Державна митна служба.

Cherkasskyi R. STRUCTURE OF THE ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS OF THE STATE CUSTOMS SERVICE OF UKRAINE

It is stated that the specifics of the structure of the administrative and legal status of the State Customs Service of Ukraine is determined primarily by the tasks and functions performed by this institution in the course of its daily activities.

It is substantiated that the structure of the administrative and legal status of the State Customs Service is a set of the following groups of elements: practical and legal, functional and legal responsibility.

It was found that the practical and legal elements of the administrative and legal status of the State Customs Service include: the principles of the LCA as a body for the implementation of state customs policy; guarantees of activity of the State Customs Service of Ukraine and its employees. It is emphasized that the legislation, which establishes the basis of the State Customs Service, defines two types of guarantees, in particular: guarantees to ensure compliance with obligations to customs authorities, which include, for example: financial guarantees; guarantees of professional activity of employees of the State Customs Service of Ukraine, etc.

It is proved that the functional elements of the administrative and legal status of the LCA are: tasks, functions, competence and organizational and staffing structure. That is, all the key categories that outline the directions and objectives of the activity, the framework and level of state power, rights and responsibilities, forms and methods of activity, the internal structure of the State Customs Service of Ukraine.

It is emphasized that a separate element is legal responsibility, the specifics of which determine the importance and exclusivity of the State Customs Service of Ukraine among other authorities, as participants in administrative relations, and the subject of crime prevention and counteraction.

Key words: structure, element, administrative and legal status, State Customs Service.

Постановка проблеми. Державна митна служба України в процесі реалізації своїх повноважень виконує низку важливих завдань та функцій, що обумовлено наявністю у неї особливого адміністративно-правового статусу. Останній, на нашу думку, слід тлумачити як закріплений нормами чинного законодавства перелік елементів, які характеризують місце даного центрального органу виконавчої влади у системі інших органів державної влади. Саме адміністративно-правовий статус визначає місце та роль Держмитслужби у певних адміністративних правовідносинах, а також обумовлює рівень владних повноважень відомства та масив можливих до використання в функціонуванні механізмів та інструментів владно-управлінського впливу. Варто відзначити, що адміністративно-правовий статус вказаного центрального органу виконавчої влади є складним за своєю структурою та змістом, що в свою чергу обумовлює необхідність проведення наукових досліджень, присвячених аналізу його структури.